

Конкурентная среда, которая, безусловно, станет последствием внедрения такого стимула, может стать хорошей жизненной школой для студентов, при этом проведение совместных мероприятий, рекламных акций, в которых студенты также будут более заинтересованы, так как они способствуют привлечению клиентов, позволит сохранить доверительную атмосферу внутри коллектива клиники.

В тоже время предоставление такой возможности для студентов, потребует от руководителей дополнительной работы по оценке студентов в объективной и, самое главное, прозрачной форме на протяжении всего учебного года, например в виде ежемесячного установления лучшего студента-консультанта, которое до сих пор во многих юридических клиниках носит чисто символический характер.

Привлекательность установления таких официальных отношений для юридических организаций будет заключаться в возможности ежегодного получения молодых специалистов уже имеющих некоторый практический опыт и отсутствии необходимости осуществлять поиск новых работников затрачивая силы и ресурсы на размещение рекламных объявлений, либо путем сложной и не всегда осуществимой для работодателей заявочной системы на распределение студентов в вузах.

Исходя из этого прослеживается очевидная выгода, как для юридических клиник, студенты которых будут предельно мотивированы в работе с клиентами, так и для юридических организаций, которые будут получать лучших студентов, смогут повысить свой престиж в обществе, а также в порядке благотворительности и спонсорства, путем проведения дополнительных семинаров, тренингов, способствовать развитию среди студентов необходимых конкретно данной организации навыков.

Таким образом, установление сотрудничества между юридическими клиниками и действующими юридическими организациями, фирмами и государственными органами, позволит юридической клинике быть не только школой обретения практических навыков юриста, но и реальным инструментом построения успешной юридической карьеры.

А. Галай
г. Украина, Ассоциация ЮК

Регистр юридических клиник Украины: от инструментария к показателям 2016 г.

Вже 3 роки важливим фактором життєздатності юридичних клінік в Україні є така проста вимога, як можливість зазначити про форми свого існування. Зведені дані цих анкет юридичних клінік утворюють Реєстр юридичних клінік України, дозволяють використовувати декілька моніторингових інструментів одночасно без турбування юридичних клінік якими-небудь опитуваннями та запитами.

Реєстр являє собою опрацьовану невелику анкету, до якої юридичні клініки вказують про свої організаційні дані, напрями діяльності, наявність спеціалізацій, елементи впровадження у навчальний процес. Реєстр вперше був сформований у 2013 році, у 2014 та 2015 році оновлювався, у лютому 2016 року був узагальнений, а фактично утворений знову.

Чому це цікаво? Тому що Реєстр юридичних клінік України є відкритою інформацією, за якою можна знайти не лише картку-візитівку конкретної юридичної клініки, але і досліджувати клінічний рух України у часовому зрізі, порівнювати тенденції останніх років.

Тому концепція цієї презентації заснована на характеристиці ключових моментів українського юридичного клінічного руху у 2016 році.

Отже, питання організаційного статусу юридичної клініки. Незважаючи на економічну кризу, українські виші не робили системного скорочення юридичних клінік як окремого структурного підрозділу із штатом. Сьогодні близько 30% юридичних клінік України працюють у такому статусі, 60-70% – у статусі громадського підрозділу без штату, інші практикують інші форми, зокрема забезпечення громадською організацією у співпраці з вишем або інше.

Характеризуючи напрями роботи відмітимо, що переважна більшість юридичних клінік (понад 80%) надають консультації, готують прості юридичні та процесуальні юридичні документи. Тобто надають і первинну і вторинну правову допомогу згідно Закону України "Про безоплатну правову допомогу". Менша кількість обмежуються лише первинною правовою допомогою (консультації та прості юридичні документи), а близько 15% – практикують представництво інтересів клієнтів. Майже всі юридичні клініки практикують не лише консультування, але і правову просвіту (понад 85%).

Сьогодні в юридичних клініках України переважає робота без виділення спеціалізації у консультуванні, лише деякі обирають свої спеціалізації в окремих галузях. Характеризуючи ці спеціальні напрями консультування у 2016 відмітимо тенденцію розвитку спеціалізацій із захисту прав військових та внутрішніх мігрантів, що залишили окуповані території України.

Юридичні клініки України надають в середньому близько 100-150 консультацій на рік, хоч деякі залишаються рекордсменами. Так, цьогорічний показник юридичної клініки Одеської юридичної академії – 6450 консультацій. Загальна кількість юридичних консультацій, наданих юридичними клініками у 2015 році – близько 12700.

Облік наданих консультацій ведеться у журналах, поступово додаються інші форми – друкований та електронний архіви справ, розміщення консультацій онлайн.

Більшість юридичних клінік (80%) організують практику студентів, проте добилися спеціалізованого курсу у навчальному плані лише 35% юридичних клінік.

Підрахунок кількості викладачів і студентів у загальнодержавному масштабі показав таку кількість залучених викладачів (253) та студентів (1612). Отже, юридична клінічна спільнота України сьогодні складає близько 2000 осіб, а співвідношення викладач/студент складає близько 1/6.

Водночас кожна юридична клініка має свої особливості у цьому: існують випадки, коли 2-3 викладачі працюють із 150 студентами, бувають – що 10 викладачів працюють із 15 студентами. Тому це питання вимагає подальшого аналізу і стандартизації якості.

Отже, загальні висновки: юридичний клінічний рух незважаючи на складні умови продовжує існувати і розвиватися. Цьому допомагають не стільки системні зусилля держави, скільки персональні досягнення керівників і викладачів юридичних клінік, які працюють переважно на власному ентузіазмі.

*Мокшев Д.П.
г. Шадринск, ШГПУ*

Общественное мнение как средство оценки деятельности юридических клиник

На сегодняшний день юридическая клиника представляет собой исключительно важный инструмент правовой помощи гражданам. Поскольку на данные структурные подразделения высших учебных заведений возложена важная социальная миссия, то именно общественное мнение о конкретной юридической клинике оказывает решающее влияние на её репутацию.

Общественное мнение о клинике основывается, прежде всего, на качестве результатов её деятельности. Каждая юридическая клиника имеет свои особенности работы. Это касается отбора юридического материала, методов взаимодействия студентов-консультантов с кураторами, внутренней атмосферы в клинике и других аспектов. Но одно должно оставаться неизменным во всех юридических клиниках: приходя на приём, человек должен получить юридически обоснованный и чёткий ответ на интересующий его вопрос.

Для того, чтобы юридическая клиника не вызывала негативных эмоций у клиентов, каждому клиницисту необходимо максимально корректно общаться с гражданами. Учиться этому студент должен заблаговременно, посещая вузовские занятия по юридической этике и юридической психологии. При работе в юридической клинике подобные навыки особенно важны, поскольку проявить неуважение к клиенту в какой-либо форме – значит дискредитировать самого себя, свою юридическую клинику и ВУЗ, в котором она функционирует.

Практика деятельности Юридической клиники Шадринского государственного педагогического университета позволяет сделать вывод о том, что именно эффективность оказанной юридической помощи стала тем инструментом, который с каждым годом привлекает за помощью в клинику всё большее количество граждан, что свидетельствует о высоком уровне доверия стажёрам клиники со стороны населения. Причём, анализ источников получения информации о деятельности клиники свидетельствует о том, что гражданин, удовлетворённый оказанной ему помощью становится сам источником информации о деятельности клиники, т.е., так называемое «сарафанное радио», - не только очень действенный инструмент информирования граждан о возможности получения бесплатной юридической